

Előfizetési árak:	
A kiadóhivatalban átveve:	
Egész évre	8 frt — kr.
Negyedévre	2 — —
Helyben házhoz hordva:	
Egész évre	10 frt — kr.
Negyedévre	2 frt 50 kr.
Vidékre postán szállítva:	
Egész évre	12 frt — kr.
Negyedévre	3 — —

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétfőn és ünnep utáni napok kivételével

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Apáczai u. 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

NAGYVÁRAD, augusztus 22.

A kamarák kongresszusa.

(K. Ö.) A kereskedelmi és iparkamarák ebben az évben az országos értekezletet Nagyváradon tartják meg. A kongresszus holnap kezdődik.

Nemcsak azért, mert városunk falain belül gyűlnek össze tanácskozássra a kamarák képviselői, hanem azért is, mert mindenképpen fontos intézménynek tartjuk a kamarai intézményt, az országos értekezlet alkalmát arra akarjuk felhasználni, hogy egyet-mást a kamarák titkárainak figyelmébe ajánljunk.

A protekcionizmus gazdasági korában egyes gazdasági ágak boldogulása rendszerint attól van függővé téve, hogy milyen érdekképviseléssel rendelkeznek. Ezért vagyunk a liberális gazdasági rendszer korában szemtanúi egyes gazdasági ágak túltengésének mások rovására. Hogy a kereskedelem és ipar minálunk hathatósabb érdekképviseléssel rendelkezett, mint a mezőgazdaság és rendelkezik a legújabb időkig, az a merkantil-liberális gazdasági rendszer lényegéből folyik. Az is ismeretes, hogy a kereskedelmi és iparkamarák bőséggel ki is aknázták a kedvező helyzetet. Hűségese támogatói voltak a kereskedelemnek, sőt mondhatjuk, hogy ritka kivétellel a kereskedelem kizárólagos politikai organumának tekintették magokat, csak azután jött a nagyipar és kisiparról, mintha megfeledeztek volna.

Hogy ez az egyoldalú merkantil politikai nem vált hasznára az ország közgazdaságának, felesleges bizonyítani, mikor

már a kamarák kebeléből is emelkednek hangok, melyek a harmonikus gazdasági fejlődést hirdetik.

Ezt értjük. Oly országban, mely a mezőgazdaság jövedelmére van utalva, azt hirdetni, hogy a kereskedelem és ipar a gazdagodás egyedüli kultforrása és hogy a mezőgazdasági kultúra kifejlesztése mellett is örökre szegény marad az ország és ezen teoriának megfelelően cselekedni is, legalább is rövidlátóságra vall az olyan organumok részéről, melyek jól tudják, hogy csak a fokozatos fejlődés adhatja meg az iparnak és a kereskedelemnek azt a képességet, hogy nemzeteket boldoggá és gazdaggá tehesen és hogy nálunk ez a képesség első sorban attól függ, hogy a mezőgazdaság erős és életképes legyen, melyre ipar és kereskedelem biztosan támaszkodhatnak.

Ezt ipar- s kereskedelmi kamaráink mintha elfelejtették volna hirdetni és cselekedni, mert nem az ország közgazdasága, hanem kizárólagosan az ország merkantil érdekei lebegtek szemük előtt, már pedig az előrelátó közgazdasági politikus nem azon eszközök és módok alkalmazásán fogja az eszét törni, a melyek a közgazdasági ágak egyikén vagy másikon segíteni képesek, hanem azokon az eszközökön, a melyek összhangot képesek teremteni az összes számottevő gazdasági ágak között, mert csak a kölcsönös egymásra hatás fogja alapját képezni a nemzetvagyon fellendülésének, a nemzet minden termelő osztálya boldogulásának.

Erről is mintha megfeledeztek volna kereskedelmi és iparkamaráink. Pedig ez nagy hiba volt, mert ha a közkörmány-

zat előtt nem hangoztatták volna folytonosan a merkantil érdekek felkarolásának szükségességét, bizonyára a mezőgazdaságnak is jutott volna védelem és nem lennének most kénytelenek bevallani, hogy ipart és kereskedelmet ugyan nem sikerült megteremteni, de törekedtünk erre és az erre való törekvés között elpusztítottuk a mezőgazdaságot.

Ebben a törekvésben nem csekély rész jutott kereskedelmi és iparkamaráinknak is.

A gazdasági politikában beállott változás azonban éreztetni fogja hatását a kamarák politikájára is. Sőt mintha ennek hatása már meglátszanék azokon a tételeken, a melyeket a kongresszus tárgyalásra felvett. Hegedüs kereskedelmi miniszter szavai, melyeket expozéjában a kamarák reformjáról mondott, mintha nem lennének a pusztába kiáltónak szavai.

A kamarák legyenek védői a kereskedelmi ipari érdekeknek, ez hivatásuk, de gondolják meg, hogy a legveszedelmesebb dolog a gazdasági téren az egyoldalúság, mely egy bizonyos gazdasági ágak túltengésére vezet és hogy a jelenkor tulzásait az utódok sanyalják meg.

Milán király és Magyarország.

Igen érdekes interviúról van szó, mely egy újságíró és egy szerb vezér politikus között folyt le.

— Mióta Milán király ismét Belgrádban van — mondta a szerb államférfi, — a russzefel politikuskok erősen s kartha kerültek és Szerbia ismét erősen közeledett Ausztria-Magyarország felé. Mert az tudvalevő, hogy Milán király lelkes és őszinte barátja Ausztria-Magyarország-

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

L A R I S S E.

Írta: Deér.

(Vége.)

— Nem láthatta a férfi, mint sápad el a leány, mint remeg meg karcsu termete erre a szóra. A férfi nyugodtan beszélt tovább, míg szeméit merően szegezte a leány arcára.

— Ugy van Larisse, amint mondtam! Avar érdemtelen erre a nagy szerelemre. És én férfias kötelességemnek tartottam, hogy kegyedet, édes Larisse, figyelmeztessem erre, nehogy később érje a csapás, a mikor talán már késő lesz.

— Beszéljen uram világosan, — ne kinnozzon! — mondta a leány remegő, szinte síró hangon.

— Legyen tehát! Ma együtt voltam Avarral egy társaságban. Csak férfiak voltunk. Beszéltünk mindenről, többi között kegyedről is előjött a szó. És Avar elég hitvány volt azt az ajánlatot tenni, hogy tegyünk kísérletet kegyedre, el tudnók-e ütni a kezéről? Mi bámulva néztünk rá. Ő meg mosolyogva jelentette ki, hogy szeretné már kegyedet lerázni a nyakáról s aztán így akarna okot találni a szakításra.

— Óh a nyomorult! . . . És én menyire . . . szeretem!

Ezt az utolsó szót meghallotta Avar is ott a hársak alatt. Mint valami gyilkos tör, úgy járta át a szívét ez az egy szó: »szeretem.«

Tehát mégis igaz, — gondolta a megkínzott férfi — Larisse Vas Lőrinczet szereti. Vége a képzelt boldogságnak! Indulni akart a férfi. Még egyszer odapillantott a leányra. És ez a pillanat megadta a kegyelemdőfést. A leányt ott látta Vas Lőrincz karjaiban, ki szenvedélyesen csókolta a leány selymes sárga haját.

Avar támolyogva hagyta el helyét. Most már tudott mindent, — mint ő gondolta.

Szegény ember, pedig dehogy tudta.

Larisse a fájó hír hallatára annyira elvesztette minden erejét, hogy ájultan esett Vas Lőrincz karjaiba. Az meg elég hitvány volt arra, hogy visszaélt a leány helyzetével. Szenvédélyes szerelme erőt vett rajta s csókjaival borította a leány arcát, meleg piros ajkát.

Nem gondolt arra a nyomorult, hogy hitványságával egyszerre két életet tett tönkre.

Másnap Avar Laczit úgy találták meg átlőtt szívvél. Senki sem tudta halálának okát, — csak Larisse és Vas Lőrincz. Ennek a két tönkre irt. Larissének egy hosszú levelet, — Vas Lőrincznek csak ennyit:

— Igazad volt Lőrincz. A győztes te vagy — én hát félreállok az utból. Légy boldogabb, mint én voltam. — Avar.

— Az ostoba, — mormogta Vas Lőrincz, — nagyon szívére vette ezt a kis tréfát.

Ő csak tréfára vette a dolgot. Neki az is tréfa volt, hogy egy ember megölte magát, — egy másik meg, egy igazán szerető, tiszta lelkű leány keserű könnyeket sirt vesztett boldogsága, szerelme fölött.

Vas Lőrincz hamar elfeledte Avart, — de nem Larissét. Most még jobban szerette a leányt.

— Enyémnek kell lennie! — mondta magában sokszor.

És mikor Larisse a felesége lett, elég hitvány volt azt gondolni, hogy a leány mégis szereti őt.

III.

Larisse felesége lett Vas Lőrincznek. Mikor a fiatal pár először tért otthonába, mint férj és feleség, Vas Lőrincz szerelemittasan ölelte át fiatal, szép feleségét. Az asszony kibontakozott az ölelő karokból.

— Még nem, — mondta mosolyogva a szerelmes férfinak s aztán szobájába tért.

Ah a kis szerelmes vadgalamb, — mondta magában Vas Lőrincz, — milyen szemérmes! No majd megpuhul.

És mikor megjött az est Vas Lőrincz zárva találta nejének hálószobáját.

Egy asszony, ki a nászéjszakán férje előtt bezárja szobája ajtaját.

nak, de különösen Magyarországnak és határozottan állithatom, hogy Sándor király ugyanily érzelmekkel van eltelve.

A két állam egymáshoz való viszonya talán mag még nem oly benső, mint a milyen volt évekkel ezelőtt, a mikor Milán ült a trónon. De nem a szerbeken mulik, hogy így van. Néha történnek dolgok, melyek igen alkalmasak arra, hogy elhomályosítsák ezt a viszonyt és a melyek csak arra jók, hogy a szerb népben ellenszenvet ébresszenek Magyarország irányában.

Legfőbb okai az osztrák-magyar konzulátusok emberei, a kiknek egy része abban tetszeleg magának, hogy bizonyos hányavetőséget, bizonyos pöffeszkedést tanusít. Ezek a nem tulságosan nagy kaliberű urak néha úgy viselkednek, mintha Szerbiában ők valósággal életnek és halálnak urai s ha a vidéken utazva, valami csekély dolgon fönnakadnak, hát mindjárt készen vannak ezzel a kijelentéssel:

— Ha ez nem lesz másképen, majd megmutatom én! . . . Elzáratom a határt, úgy, hogy egy darab sertést se viztek be Magyarországra!

A ki tudja, hogy Szerbiára nézve a határ-elzárás mit jelent, hogy a mi országunknak a sertéskereskedelem valósággal az életexistenciája, az tisztában lehet vele, hogy az efféle nyilatkozatok nem szülhetnek jó vért és mindent inkább ébreszthetnek Magyarország iránt, mint szimpátiát. Mert igaz ugyan, hogy azok a konzulátusi urak, a kik így szoktak beszélni, többnyire osztrákok, hanem a szerb nép ezt nem tudja, nem kutatja, hanem magyaroknak tartja őket és miattuk nehezten aztán Magyarországra.

Nem kevésbé kellemetlen benyomást tesz még pedig komoly helyen is, hogy a magyar sajtó egy része nem éppen észszerűen folyton úgy beszél Milán királyról, mint valami operettfiguráról. Rossz érzéseket csinálnak róla, nevetségessé teszik, pedig ismétlem, Szerbiában nincs lelkesebb barátja Magyarországnak, mint Milán. Tán lehetnek neki gyöngéi, vagy hogy helyesebben beszéljek: lehetnek neki gyöngéi, de egészben véve Milán király egy csöppet se szolgál rá, hogy vicczelődjenek felette. Neki minden iparkodása, hogy Szerbiát modern irányban fejlessze, hogy viszonyait konszolidálja, hogy politikáját egészséges irányba

terelje. Közte és Sándor király közt e tekintetben igazán ideális egyetértés uralkodik és mondhatom, hogy nagyon rosszul szolgálják Magyarország érdekeit azok, a kik Milán királyt kifigurázzák. Mert nemcsak őt bántják vele, hanem sértik Sándor király fiui szívét is.

Képviselőválasztás.

Mint Bethlenből nekünk táviratozzák, gróf Bethlen Bálintot a bethleni kerület országgyűlési képviselőjelöltjét, ma egyhangulag képviselővé választották.

A kath. legény-egyletek országos kongresszusa.

A kath. legény-egyletek térfoglalása oly örvendetes módon halad, hogy alig van már nagyobb ipartelepe Magyarországnak, ahol kath. legény-egylet ne volna.

A legény-egyletek világra szóló szervezete s egymáshoz való kölcsönös viszonya szükségessé teszi az egységes vezetést, bizonyos központosítást.

Külföldön, mindenütt vannak tartományi vagy országos elnökök, rendszerint a főváros elnökei, kik a legény-egyleti tagokat általánosan érdeklő dolgokat nyilván tartják s a külfölddel lehetővé teszik a gyors érintkezést, mi a tagok vándorlásánál, illetőleg tanulmányi utjáná. megbecsülhetetlen.

Rég érezhető szükség volt Magyarországon is a központi vezetés, az országos egyöntetű szervezés. Most ebben fáradsz a kath. legény-egyletek elnökei.

A Budapest balparti, központi legény-egylet fáradszhatatlan, ügybuzgó elnöke Schiffer Ferenc kanonok, országos konferenciát hívott össze Székesfejervárra, mely 21—22 s ha kell a további napokban kidolgozza, illetve jóváhagyja az országos szervezeti szabályokat.

A gyűlésről távirati tudósításaink következők:

Székesfejervár, aug. 22. (Saj. tud. táv.) — a este majdnem teljes számban gyűltek össze az egész ország elnökei. A vendégekre páratlanul jó benyomást tett

a rendezőség gondoskodása és figyelme. Este ismerkedési estély volt a kath. kör diszes helyiségében, hol az összes termet megtöltötte a vendégek serege. Horváth István, a szónoklatairól általánosan ismert belvárosi plébános üdvözölte a vendégeket, kiemelve az ügy fontosságát, melyhez méltó az ügy élén álló férfiak buzgósága, kik ily nagy számban gyűltek össze. Utána Schiffer Ferenc kanonok, a legény-egyletek protektora Steiner Fülöp püspökre emeli poharát.

Székesfejervár, aug. 22. (Saj. tud. táv.) Reggel 8 órakor Veni Sancte volt, melyet Horváth István belvárosi plébános mondott a püspök jelenlétében. Mise után a gyűlés felajánlása Szent Istvánnak és tisztelgés a püspöknél. 10 órakor nagyobb szabásu beszédben nyitja meg a gyűlést Steiner Fülöp székesfejervári püspök. A gyűlés Vaszary Kolos hercegprimást táviratban üdvözli. Ezután sorra kerül a szövetkezeti alapszabályok felolvasása. Egy órakor bankett volt a püspöknél.

Székesfejervár, aug. 22. (Saj. tud. táv.) Fél öt órakor folytatólagosan tárgyalt a konferencia. E gyűlésen határozatba ment Steiner püspök ur indítványa, mely szerint a Szent István-társulat felkérendő, hogy iparos, keresztény irányu hetilapot indítson meg. A primás üdvözlő sürgönyt küldött, valamint a központi egylet ifjúsága is. Este a legény-egyletben pompásan sikerült ünnepélyt rendeztek.

A mai kongresszus.

— A kereskedelmi és iparkamarák orsz. értekezlete. —

A megérkezés.

A kongresszus tagjai még tegnap érkeztek Nagyváradra. A debreczeniek jöttek legkorábban s utáuk az aradiak az alföldi vonattal. A 7 órai gyorsvonattal érkezett a kamarai tagok

Vas Lőrinczet bosszantotta ez a tulzott idegenkedés. Először kérte az asszonyt, majd fenyegette. Hiába volt minden. A fiatal asszony nem is válaszolt. Kinzó sejtelen szállta meg a férfi lelkét. Vad haraggal kiáltott oda a fiatal asszonynak:

— Nyomorult, talán más karjaiban keresed a szerelmet.

Erre a szóra aztán megnyílt az ajtó. Vas Lőrincz teljesen felöltözve találta feleségét. Az asszony sápadt arcán valami nyugodt fenség honolt s egész valója annyira parancsoló, annyira leigázó volt, hogy a szenvedélyes férfi, mint hű eb közeledett hozzá.

Bocsáss meg Lariisse, de nagyon szeretlek!

Az asszony meg hidegen válaszolt férjének.

— Üljön le uram! Egy pár szavam volna önhez!

Parancsoló volt a hang. A férfi szó nélkül letült s úgy leste az asszony szavát.

— Ön elég hitvány volt arra, — kezdte Lariisse, — hogy az első perczen gyanusít!

— Bocsásson meg Lariisse, — nyögte Vas Lőrincz.

— Nincs mit megbocsátanom, — mondta hidegen az asszony. Tulajdonképpen magyarázattal sem kellene szolgálnom, de megteszem azért, hogy a jövőben ne legyek kitéve hasonló kellemetlenségeknek. Gyanusításaitól nem félek.

— Én felesége lettem kegyednek. Talán azt hiszi, mert szeretem? Nem, — gyűlölöm, utálok, — megvetem!

— Lariisse! — kiáltott föl szenvedélyesen a férfi.

— Csak nyugodtan uram! Igen utálok, gyűlölöm önt, mert tönkre tette egész életemet. Tisztán látom, tudom, mit tett ön velünk. Értsem Avar, kit az ön hitványsága a halálba kergetett.

Most már elsápadt a férfi.

— Avar halála előtt levelet irt nekem, melyben őszintén leirt mindent. Ebből megtudtam, mily rutul visszaélt ön bizalmammal. Tisztán láttam lelkének egész hitványságát.

— Kiváncsi ugyebár, hogy mért lettem mégis az ön felesége? Megmondom azt is! Ön egy egész társaság előtt mondta, hogy velem találkája van; hogy én az öné leszek. Másnap Avar agyonlötöte magát.

Ez megmagyarázott azoknak az uraknak mindent. Kegyednek adott igazat Avar halála. Később már én hoztam is eljutott egy-egy suttogó megjegyzés. Megtudtam, hogy nevemet összefűzték a kegyedével. Együtt emlegettek bennünket. Tudtam ekkor már, hogy becsületesem az ön nevéhez van fűzve. Felesége lettem hát kegyednek — mert a becsületesem követelte, kívánta ezt tőlem. De tudja meg, hogy csak a

világ előtt vagyok felesége s kegyednek minden jogai megszűnnek velem szemben itt — és szoba küszöbénél. Remélem megértett. Többé háborgatni nem fog. És ha csak a kis ujjával nyulna hozzám, a halálom volna. Látja ezt a kis üveget s benne ezt a zöldes folyadékot? — mondta Lariisse, miközben kebléből egy párnyi üveget vett elő, — ebből egy csepp elég, hogy kegyed egy halottat öleljen. Megértett?

A férfi sápadtan ült helyén. Majd felugrott, oda vetette magát felesége lábaihoz.

— Lariisse, — bocsásson meg! Feledje a multat, a mi vétkem volt, tudja be nagy szerelmemnek!

— Ne beszéljen szerelméről uram! Nevetéses az kettőnk között. Kérem, hagyjon magamra! Az ön szerelmem másé, — egy halotté! Annak a képét hordom keblemben, azt szeretem, amíg csak szeretni tudok. És én tudok szeretni, szenvedni is, — és tudok gyűlölni is.

Aztán felkelt, odamutatott az ajtóra s parancsoló büszke hangon szólt a férfinéz.

— Menjen s többé ne lépje át a szoba küszöbét.

De a férfi nem ment. Csak nézte a gyönyörű szép szőke asszonyt, — a ki most már az övé, — s kihez nem szabad közelednie. És ez a gondolat forrongásba hozta forró véré. Oda ugrott az asszonyhoz, átkarolta s úgy susogott hozzá szenvedélytől elfojtott hangon.

legnagyobb része, kiket *Janky* József, a nagyváradi iparkamara elnöke, *Sarkady* Lajos dr., a kamara titkára s *Kunz* Gusztáv, Reismann Mór, *Rendes* Vilmos és *Bertsey* György kamarai tagok vártak a pályaudvaron.

A vendégek este 8 órakor barátságos ismerkedési estét tartottak a *Fekete Sas* fogadó ebédlő termében. Ott voltak:

Gelléri Mór kir. tanácsos, az országos iparos egyesület igazgatója (Budapest), Kristyórány János (Arad), Mihályi T. E. kir. tanácsos (Pozsony), Szarvady Lajos (Szeged) kamarai elnökök; Mága János (Temesvár), Gámán Zsigmond (Kolozsvar), Szávay Gyula (Győr), Záray Károly (Pécs), Smoquina A. (Fiume), Kirehknoph Frigyes (Sopron), Wolf Gerő (Pozsony), Kulinyi Zsigmond (Szeged) kamarai dr. titkárok; Kreicsy Rezső dr. (Budapest), Edvi Illés László (Arad), Sugár Ignác (Miskolc), Grünwald József (Debrecen) kamarai másodtitkárok; továbbá *Janky* József, a nagyváradi kamara elnöke, *Sarkady* Lajos dr., a kamara titkára, *Huzella* Gyula, *Bertsey* György, *Kunz* Gusztáv, *Milibák* József, *Óváry* Vilmos és *Rendes* Vilmos kamarai tagok.

Az éj folyamán is több vendég érkezett a kolozsvari és a budapesti vonattal. *Kolozsvarról* *Hirschfeld* Lajos kamarai tag és *Gámán* József másodtitkár, *Marosvásárhelyről* *Tauszik* B. Hugó királyi tanácsos kamarai elnök és *Sz. Szakács* Péter titkár, *Kassáról* pedig *Szathmáry* Károly elnök és *Deli* Jenő titkár.

Nagy fontosságú, eredményében kiváló jelentőségű országos értekezlet színhelye lesz ma Nagyvárad városa.

A leghivatottabb kereskedelmi és ipari faktorok jönnek össze, hogy megbeszéljék a legégetőbb ügyeket, amelyek által hasznos szolgálatot tehetnek a közérdeknek.

Iparunk, kereskedelmünk pang, a legnyomottabb állapotban szinylődik s elismerés illeti azt a szervezetet, vagy egyént, aki iparunk és kereskedelmünk emelése, fejlesztése, nyomott helyzetének javításán fáradozik.

A kereskedelmi és iparkamarák működését lehet bírálni, hogy mennyiben hatnak közre kereskedelmi és ipari helyzetünk javítására. Lehet, hogy itt-ott talán intenzivebb tevékenység, energikusabb fellépés kellene; azonban nagyban és egészben megfelelnek annak a czélnek, amit eléjük tűztek.

Aránylag csekély anyagi eszközökkel mun-

— Larisse, ... enyémnek kell lenned, — mert szeretlek örült vad szenvedélyvel.

Az asszony ellökte magától a férfit. De az már nem tudott parancsolni szenvedélyének. Ujra oda rohant az asszonyhoz.

Larisse látta a férfi vad szenvedélyét, tudta, hogy hiába védekezne ő, a gyenge nő a szenvedélytől elvakított férfi ellen.

— Legyen tehát! — mondta Larisse — és hirtelen kiitta az egész üveg mérget.

Elsápadt, tekintete elhomályosult s élettelenül terült végig a himes szőnyegen.

Vas Lőrincz oda rohant hozzá. Csókolta, ölelte. Csak akkor ijedt föl, mikor érezte, hogy hideg a csók, fagyos az ölelés.

Oda térdelt a szép halott mellé s nézte sokáig révedező, homályos szemekkel. Mintha nem tudta volna megérteni, mi történt vele.

Az ő hitvány lelke nem tudta megérteni, hogy lehet nő, ki felesége lesz egy embernek, a kit gyűlöl, megvet, csak azért, — hogy a becsülete tiszta, szeplőtelen maradjon; nem tudta megérteni, hogy lehet asszony, ki megöli magát csak azért, hogy ne kelljen másnak adni szerelmét, azt a tiszta, csodás szerelmet, melyet másnak ígért. Még akkor is, ha az a másik, — kinek hűséget fogadott, — egy élettelen halott.

kalkodik ipari és kereskedelmi érdekeink védelmén s fejlesztésén.

Hány fontosnál fontosabb kérdés felvetése, megoldása dicséri csak a nagyváradi kereskedelmi és iparkamarát, pedig ez a kamara a legújabb keletű és legkisebb.

A kamarák kongresszusának napirendje elég bizonyítékot nyújt, hogy mily sokoldalú tevékenység hárul a kereskedelmi és iparkamarákra.

Egyik pontban a kisipar helyzetének javítása van felvéve. Már maga ez a kérdés oly annyira fontos, hogy ha csak egy lépéssel előbbre tudják vinni a hazai kisipart, már nagyon érdemes munkát végeztek.

Egy tárgyat azonban sehol sem találunk, pedig erre is leghivatottabbnak tartjuk a kongresszust.

A nagyváradi kereskedelmi és iparkamara szervezésekor nagyon mostohán bántak el vele. A legtöbb kamara 3—4 nagy megyére terjed ki s ezáltal működéséhez jobban biztosítva van a szükséges anyagi eszköz.

A nagyváradi kereskedelmi és iparkamara csupán Biharvármegyét öleli fel; már pedig Biharvármegyének különösen keleti felében alig lehet ipar és kereskedelemről szó, néhány gyártelepet leszámítva, hacsak a minden faluban feltalálható egy-egy szatócsot nem tekintjük a kereskedelem képviselőjének.

Hogy a nagyváradi kereskedelmi és iparkamara teljesen betölthesse hivatását s megfelelő eredményt mutathasson fel, okvetlen szükséges kerületének kiterjesztése. Erre legalkalmasabbnak kinálkozik a szomszédos Szilágyvármegye.

Ha a kamarák egymással egyetértve, együtt tárgyalnák ezt a kérdést, alig hisszük, hogy a miniszter akadályt gördítene az új beosztás elé.

Egyébként üdvözljük a kereskedelmi és iparkamarák kongresszusára a falaink közzé érkezett vendégeket s áldást, sikert kívánunk működésükre.

A kongresszus teljes műsorát már közöltük.

Ma, szerdán délelőtt 9 órakor kezdődik a keresk. Csarnok nagy disztermében. A kongresszus teljesen nyilvános, mire nézve a kamara elnöksége a következő értesítést bocsátotta ki:

Van szerencsénk a t. kereskedőket értesíteni, hogy az augusztus hó 23-án délelőtt 9 órakor a Csarnok disztermében tartandó kamarai országos értekezlet nyilvános s azon hallgatóként minden kereskedő és iparos részt vehet.

Nagyvárad, 1899. aug. 21.

A nagyváradi kereskedelmi és iparkamara.

Janky József,
elnök.

Dr. Sarkady Lajos,
titkár.

Déli 1 órakor a társaság, mintegy 80-an, külön vonattal kirándulnak a Szent László (Püspök) fürdőbe, a hol nagy diszterem lesz.

Délután átrándulnak a Félix-fürdőbe, ahol aztán este 8 órakor társas vacsora lesz.

Említettük, hogy második nap, vagyis holnap, csütörtökön megtekintik a város nevezetességeit: a Muzeumot, a vízvezetékét, hadapródiskolát és Sport-tért.

Ez a program annyival bővült, hogy megtekintik még az elaggott iparosok menházát és

Szedlarikné-Dudinszky Anna által fenntartott nőiparisk lát, a mikor a műszövészetet is bemutatják.

UJDONSAGOK.

TAJÉKOZTATO.

Augusztus 23. és 24. Kereskedelmi kamarák kongresszusa.
Augusztus 27. Csonkatorony felavatása Nagyszalontán.
Augusztus 29, 30, 31. Vendéglősök kongresszusa.

* **Személyi hír.** Dr. *Fráter* Imre, a biharmegyei közkórház igazgató főorvosa, Tátrafüredről haza érkezett.

* **Bizottsági ülés a városházán.** A szépművészeti és közlekedési szakbizottság ma, augusztus hó 23-án délután 3 órakor ülést tart, a melynek legfontosabb tárgya a helyi iparosok támogatása a város részére szükséges munkálatoknál. Éppen erre a fontos tárgyra vonatkozólag kifogásoljuk, hogy éppen mára, mikor a kamarai kongresszust tartják, lett kitűzve az ülés és azon a legközvetlenebbül érdekelt fél: a keresk. és iparkamara nem lesz képviselve.

* **Szaporítják a személyzetet.** A Nagyváradon székelő államépítészeti hivatal személyzete igen csekély s így nem győzi az összetartó munkákat. Biharvármegye közigazgatási bizottsága felírta végett a kereskedelmi miniszterhez. Tegnap megérkezett a miniszter válasza. Értesíti Biharvármegyét, hogy a nagyváradi államépítészeti hivatalhoz egy új segéd-mérnököt nevezett ki. Az így megszorított személyzet most már elég erős lesz, annál inkább, mert Zilahról is felszabadul egy munkaerő.

* **A színház építése.** A színház építő bizottság tegnap délután ismét ülést tartott, a melyen bejelentették, hogy *Keller* József vállalkozó elfogadta a fűtő és szellőztető készülékre a bizottság által emelt kívánalmakat s ehhez képest megkötötték vele a szerződést, melyet a bizottság tudomásul vett.

* **Magyar prédikáció Bécsben.** A bécsi kapuczinusok templomában Szent István-napja alkalmából fényes istentisztelet volt, a melyen a misét, mint azt már egy éjjeli táviratunk jelezte, gróf *Széchenyi* Miklós jáki apát, a Pázmáneum igazgatója mondta. A magyar egyházi szent beszédet dr. *Purt* Iván pápai kamarás, a budapesti központi papnevelő intézet tanulmányi felügyelője tartotta. A magas színvonalon álló beszédből kiemeljük a következő részeket:

»A történelmi hivatás, tudat és nemzeti erő sulyánál fogva méltán számottevő magyar nemzet fia nemcsak otthonunkban, hanem a legtávolabb idegenben is mindenütt, a hol magyar szó hangzik és magyar szív ver, porba borulnak a népek és nemzetek Ura, Istene előtt s buzgó imában kéri a mindenek Urát, hogy áldja meg hazánkat és tegye boldoggá dicső, szeretett királyunkat!«

»A nagy nemzeti ünnep fénye, öröme között a szeretett, édes haza nem feledkezik meg rólatok sem, e pompás császári városban élő magyar testvéreinkről, bekapcsolt titeket is imáiba, fohászaiba s hogy kellő rész jusson nektek is a nagy nemzeti ünnep közös örömeiből, magyar pap jön hozzatok a magyar hazából, hogy magyar nyelven és az édes haza nyelvén hirdesse nektek ma azt a főséges, isteni vallást, melynek Szent István király koronás apostola és azt a lángoló hazaszeretetet, a melynek ő a legeszményibb példányképe volt.«

»A Szent István által megszervezett Magyarországi az évezredek számára van

megalkotva, annyi abban az újjászülő szellem, az ellenállási ösztön és képesség, a hadadasi vágy, a türelem és önmérséklet, az anyaföld szeretete, a faji és nemzeti hagyományok tisztelete!

»A mely nemzetet ily nagy, ily böles, ily szent király vezet be a monarchikus és dinasztikus intézményekbe, az a nemzet örökké monarchikus és dinasztikus marad, mert hazafiúi és állami eszménye a szent, a nagy király lesz örökké!»

»Az Isten és a haza: e két eszme minden élni akaró és történelmi szerepre vágyó nemzet vezérsillaga kell hogy legyen. Törüljétek ki, ha tudjátok, Isten eszméjét a népek szívéből s az államok kapcsai felbomlanak, alapjai alásüllyednek, törvényei meghalnak, a rendet elnyeri az erőszak, a civilizációt a barbárság, a nemzeti életet az anarchia.»

»Törjétek hát össze — így fejezte be szavait — ez isteni, e földöntúli eszményt — és összetörtetek mindent, a mi az emberiségnek drága, szent és magasztos. Összetörtetek az államszmet megsemmisítettétek a hazafiságot, földönfutókká tettétek a királyokat, egy óriási kaszárnyává és börtönné változtattátok az egész világot!»

* **Munkálatok a vízműtelepnél.** A vízvezetési telepnél a Walser czég ajánlatot tett, hogy a második gépet is üzembe kell hozni s ezt bizonyos összegért hajlandó eszközölni; azonkívül a vízgyűjtő gallériában egy vascsövet kell elhelyezni. A vízvezetési bizottság ma, szerdán délután fog ezek felett tanácskozni.

* **A nagyszalontai Arany-ünnepély.** Nagyszalonta közönsége lázasán készülődik nagy szülőttije megünneplésére f. hó 27-én. A rendező bizottság a napokban alakult meg s az ünnepélyen jelvényül piros szegfűt fog viselni. Az ünnepélyen részvételüket jelentették még be *Lévay József* és *Szász Károly* költők. A rendező bizottság felhívást bocsátott ki Nagyszalontára egyleteihez, hogy az ünnepélyre testületileg vonuljon ki s felhívja továbbá a város háztulajdonosait, hogy házaikat f. hó 26, 27 és 28-án lobogózzák föl.

* **Éjjeli harcászati lövészet.** Nehéz éjszakájuk lesz aug. 25. és 26. közötti éjjel a honvédségnek. Harcászati éjjeli gyakorlatot tartanak és pedig a 4. honvéd gyalogezred 3. százada Oláh-Apáti határában, az 1. és 2. zászlóalj pedig Csehi község határában.

* **Ellenőrzési szemlék.** Az őszi ellenőrzési szemlék a következő sorrendben fognak megtartatni: a közös hadseregnél, a központi járásban október 15--18., Nagyváradon okt. 19--25., a honvédségnél okt. 25--28-ig.

* **Darutollas kalappal a halálba.** Keserves életét igen nagyon megunta *Tóth Gergely* 16 éves micske pusztai lakos. Szomorúságát pedig az okozta, hogy bátyja *Tóth Lajos* béres nem akarta otthon tűrni, hanem minduntalan elzavarta hazulról. Elhatározta tehát, hogy világgá megy. Felfeszítette bátyja záros ládáját s kilopott belőle 11 frtot s azzal bejött Nagyváradra. Bolyongása közben elhatározta, hogy öngyilkossá lesz. Ünnepélyesen készült a halálra. Kalapja mellé vett 3 piros virágot egy darutollal, bock szivarokat s végre pedig megvette a 6 lövetű buldogg revolvert, a melylyel meg akarta magát lőni. Erre azonban már nem volt ideje az ünnepélyes készülődések közt, mert a bátyja feltalálta őt az utcán s letartóztatták.

* **52 évig egy helyen.** A 40 évi hű szolgálatok jutalmazására alapított »Diszérém 40 évi hű szolgálatokért« még kevés számban lett kiadva, mert 40 év hosszú idő egy helyben, minden változás nélkül. *Kinter János* már 52 éve szolgál egy gazdát, a Szentkozma-pusztai Balogh-családnál. Jelenlegi gazdája özv. *Balogh Boldizsárné* kérelmet intézett a megyéhez, hogy hűségese cselédje részére a diszérmet eszközölje ki.

* **E. Kovács Gyula emléke.** *Bartók Lajos*, a Petőfi Társaság alelnöke levelet intézett *Feilitzsch* Arthur báróhoz, az E. Kovács Gyula emlék-bizottság elnökéhez, tudatva, hogy 50 drb. gyűjtővet osztott szét a Petőfi Társaság tagjai között. *Bartók Lajos* a következő lendületes szavakkal fejezi be levelét:

Vajha sikerülne az oly hallhatatlan érdemű és oly magasztos emlékezetű magyar művész és költőhöz méltó emléket létesítenünk!

És vajha a szívek ne apadnának ki akkor, mikor *E. Kovács Gyula* emlékezetének kell az áldozatot bemutatni, — melyet temetésén oly dus részvétellel ontottak: a szeretet és részvét könnyeit.

Budapest, aug. 18-án.

Bartók Lajos,

a Petőfi Társaság alelnöke.

* **Lajos estélye.** A nagyváradi első »Lajos asztaltársaság« folyó hó 24-én este 8 órakor a »kis pipa« vendéglőben a szokásos módon Lajos estét tart amelyre meghívókat bocsátott ki.

* **Az alkuszok visszaélései.** A piacokon, különösen heti vásárok alkalmával, igen sok bajt csinálnak az alkuszok. Az elővásárlásnál kijátszák a közönség érdekét s megdrágítják a piacot. Dr. *Bulyovszky József* polgármester tudomást szerezvén erről az állapotról s felhívta a főkapitányt, hogy kísérje figyelemmel az alkuszok üzemeit s annak meggátlására tegyen javaslatot.

* **A német császár a feminizmusról.** II. Vilmos német császárt Kielben a hajóján nemrég meglátogatta négy amerikai és természetesen emancipált hölgy. A császár nagyon szívesen beszélgetett velük s mikor a hölgyek azt kérdezték tőle, hogy mi a véleménye a feminizmusról, a császár így válaszolt:

— A nők jobban tennék, ha többet törődnének a négy K-val.

A hölgyek ezt nem értették, tudakozódni pedig nem mertek. Csak később tudták meg, hogy a császár a négy K. alatt e szavakat értette.

— Kinder—Küche—Kleider—Kirche.
(Gyermekek, konyha, ruha, templom.)

* **Megölte a karbol.** A közeli Kis-Ürögöd községben végzetes szerencsétlenség áldozata lett *Papp Péter* ottani lakos. Egy idő óta betegeskedett s felkereste a gyapjui körorvost, aki porokat rendelt neki. Együttal fertőtlenítés végett karbol hozattak vele. Mikor haza ment, bevett a porokból s hogy sikeresebb legyen a gyógyulás, utána ivott a karbolból. Alig pár percig kinlódott s meghalt. Valószínűleg öngyilkossági szándékból követte el végzetes tettet, mert nem volt előtte titok, hogy mérge van az üvegben.

* **Ujrend a vasuton.** A m. kir. államvasutakon a ránk következő szeptember hónap első napjától kezdve a személy- és podgyász díjszabás némi változást szenved. A módosítás leglényegesebb része abból áll, hogy annak az utasnak, aki tizenegyedik vonalszakaszú jegyet vált, meg kell mondania, hogy hova utazik. A vasuti pénztárnál a jegyre a megnevezett állomást följegyzik s így a jegy tulajdonosa tovább nem utazhatik. Eddig az ilyen jeggyel utazó utas bárhova mehetett és bárhol is kiszállhatott. Ide vág az új paragrafus is, amely elrendeli, hogy a tizenegyedik vonalszakaszú jegyet csakis olyan vonatokhoz adják ki, amelyeknek kellő csatlakozásuk van s amelyekkel a rendeltetési állomás leggyorsabban elérhető. E két intézkedéssel az eddig itt-ott előforduló manipulációkat kizárják, megakadályozva azt, hogy egy jeggyel két utas utazhasson. Aki eddig a jegy megváltása után határozta el magát arra, hogy magasabb kocsiosztályban vagy magasabb rangú vonattal utazik, a pénztárnál válthatott póttjegyet s ott fizette meg a pótdíjat is. Ezentul a megváltott jegy mellé póttjegyet csakis a vonatokon adnak ki. Ezt a szolgáltatást a kalauzok teljesítik. Szomszédos forgalmu jegyekkel azonban sem magasabb kocsiosztályba, sem magasabb rangú vonatba átszállani nem lehet. Szeptembertől kezdve a vasut kombinált me-

netjegyeket ki nem ad, azt azonban megengedi, hogy egyes részvonatokra személy- és gyorsvonatu jegyeket az utasok külön-külön válthassanak. Igen lényeges újítás történik a menetdíj-kedvezmények tekintetében is. Szeptember elsejétől ugyanis olyan menetdíj-kedvezmény, amely szerint harmadosztályu jeggyel a második osztályban lehet utazni, nem lesz. A kedvezmény abból fog állani, hogy az utas a használt osztálynak a felét fizeti, ami azt jelenti, hogy menetdíjkedvezményt használók olcsóbban tehetnek meg az utat. — Érdekes az is, hogy a 4—10 éves gyermekek ezentul szintén féljeggyel utazhatnak, még pedig a szomszédos forgalomban is. Megszűnik tehát itt a régi rend, hogy például a második osztályban menő gyermeknek harmadosztályu jegyet kelljen váltani. A gyermekek tehát szintén nyerne az újítással. Ami az évi bérletjegyek egy részét illeti, az a jövő évtől szintén változást szenved. Az éves bérletjegyek, már t. i. a harmadik osztályuak, a gyorsvonatokra nem lesznek érvényesek, vagyis azokhoz gyorsvonati póttjegyet váltani nem lehet, mert csakis személyvonatokon használhatók. A podgyászdíjszabás terén történő változás azokra nézve lesz előnyös, akik több podgyászzal utaznak, mert szeptember elsejétől a díjat nem a csomagok tényleges, hanem a csomagok összsúlyának átlaga után számítják, ami az utasokra nézve megtakarítással fog járnai. Megemlítjük még, hogy az, aki perronjeggyel a kocsiába lép, vagy aki a pályaudvart jegy nélkül hagyja el, legalább is hat korona bírsággal sújtják.

* **Megszökött sikkasztó.** *Krausz Mór* és *Hertka Soma* bécsi ékszerészek panaszt tettek a rendőrségnél *Steiner* Sándor budapesti ékszerkereskedő ellen, a kinek az üzlete az akácfa-utca 62. szám alatt volt. A panasz szerint a bécsiek 5500 forint értékű ékszert adtak *Steinernek* bizományba, ezenkívül 9500 forint erejéig különböző ékszereket vásárolt *hitelbe Steiner*. Alig érkezett meg az ékszerész Budapestre az áruval, első dolga az volt, hogy azokat elzalogosítsa. Az így szerzett pénzen aztán egyenesen Amerikába szökött. A budapesti rendőrség kinyomozta, hogy *Steiner* e hó 15-én utazott Hamburgból New-York felé, a hová e hó 24-én érkezik csak meg. Megtette hát az intézkedéseket, hogy a sikkasztót mielőtt partra szállna letartóztassák.

* **Isten uja.** Ennek mondja a nép azt a szörnyű balesetet, mely Nagyasszony napján *Ó-Becsén* Schumacher Rudolf gőzmalmában történt. Az ünnep napján Schumacher Rudolf gőzmalma a város közepén, a templom tözsomszédóságában zakatolva örölte a gabonát. Délután 2 órakor, mikor a vidéki bucsusok hazafelé mentek s a malom előtt szent éneket énekeltek, abban a perczben a gép hengerszija elkapta *Mór Jakab* földmőlnár kabátját s magával sodorta a hengerre. Mire a gépet megállították, a szerencsétlen ember mellkását a henger összenyomta és hátgerinczét eltörte. Iszonyu kínok között másnap meghalt. Ebben a szörnyű balesetben a nép Isten ujját látja.

* **Zsebmetsző a villamos kocsiiban.** Nagy népcsofolyás volt ma délbén a Nemzeti Színház előtt. Egy kolozsvári úri asszony gyermekeivel, cselédjével, Szent István-napja alkalmából a fővárosba érkezett s tegnap délbén szándékozott hazautazni. Villamos kocsiára ült, de ahogyan helyet foglalt, melléje telepedett egy 30—35 évesnek látszó, elegánsan öltözött, szemüveges, úri kinézésű férfi. Az uriaszony hirtelen észre vette, hogy szomszédja kilopta az erszényét: lármát csapott s erőlyesen követelte szomszédjától, hogy adja vissza az erszényt, a melyet zsebéből elesent. Az illető eleinte felháborodva utasította vissza a gyanúsítást s távozni akart, erre azonban az utasok lefolták. Irulva-irulva vette elő zsebéből az erszényt s szó nélkül kőveté a két rendőrt a IV. kerületi kapitányságra, a hol kitént, hogy az illető nem a legközönségesebb gonosztevők közé tartozik. *Bacs-kay Miklós* fogalmazónak mindenféle nevet mondott be s azt állítja, hogy Bruckban irományait valaki ellopta s így nem igazolhatja magát. Alighanem valami nemzetközi rablóbanda tagja, a ki Szent István-napja alkalmából rándult fel a fővárosba, de vállalkozása dugába dőlt. Egyelőre fogva tartották.

Igazságszolgáltatás.

Baltazzi Hektor gróf válópöre.

Mintegy 15 évvel ezelőtt ismerkedett meg Baltazzi Hektor gróf Ugarde Annával. Baltazzi jegyesével együtt Csehországba ment s itt esküdtek meg a pozsonyi plébános engedélye alapján.

A fiatal pár annyira megkedvelte Csehországot, hogy állandóan ott telepedtek le s meg is szerezték az osztrák honosságot. A 15 évi házasság azonban egy évvel ezelőtt váratlanul felbomlott.

Baltazziné elhagyta férjét s Angliába költözött. Hiába volt a férj minden igyekezete, hogy nejét vissza csalja, ez rá sem hederített. Baltazzi végre is belátta, hogy ezen a tarthatlan helyzetben csakis válópörrel segíthet. E végből mintegy félévvel ezelőtt ismét magyar honossá lett s a magyar törvények értelmében idézés útján felhívta az indokolatlanul távollévő feleségét, hogy ez térjen vissza hozzá. Baltazziné ezen idézésre lakonikus választ adott Angliából:

Eszem ágában sincs elhagyni a ködös Albiont! . . .

Ezen válasz alapján úgy a törvényszék, valamint a kir. ítélőtábla is kimondta a házasság felbontását, hűtlen elhagyás címén. Ma tárgyalta ezt az érdekes válópört a III. fokban a kir. kuria szüneti tanácsa dr. Gyárfás Ferencz kuriai bíró referálása alapján helyben hagyta a kir. tábla ítéletét.

A nagyváradi kir. tábla kitűzött ügyei.

Előadó: *Dobosfy Alajos.*

- 2074 Aradi polg. tkptr. — Tessényi Károly.
2075 Bienenstok Jakab — Józsa Bálint.
2097 Ifj. Ungár Mór — Gosztonyi Ferencz.
2098 Gonda Lajos — Biró Károlyné.
2100 Balló Juliánna s. t. — Kreisz József s. neje.
2124 Lukács György — Kocsis Flora s. t.
2126 Ille Mitru — Kocsis Flora s. t.
2127 Szabó Onucz — Kocsis Flora s. t.
2129 Popa Ileana — Popa Mitru.
2132 New-Yorki bizt. tsz. — N. Molnár László.
2161 Kuthy Károly s. t. — Várnay Béla.
2078 Miskolczy Andrásné — Darvas Erzsébet hagyatéka.

Előadó: *Bócz Géza.*

- 2238 Szlavitsék Anna — Szlavitsék Francziska.
1135 Kálmanczhelyi József — Osváth Lajos.
1988 Kozma Róza hagyatéki ügye.
2248 Temesi agrár tkptr. — Ürményi Pálné.
2249 Békési népbank — Csurai István s. t.
2251 Aradi polg. tkptr. — Schwarcz Ignác s. neje.
2252 Kuretyán Vaszalie — Balata Vaszalie s. t.
2256 Dajka András — özv. Szabó Imréné.
2263 Fekete Izidor — dr. Holländer Sámuel.
2269 Özv. Pantyes Alexantie — Duma Flóra s. t.

Előadó: *Nagy Ferencz.*

- 3234 Rubesch Ignác né halált ok. testi sértés.
3256 Czipó Simon s. t. testi sértés.
3266 Kis Sándor hivatali sikkasztás.
3225 Weisz Ignác család bukás.
3155 Deutsch József s. t. közegészség elleni kihágás.

Előadó: *Dr. Gedeon László.*

- 3475 Gál János s. t. köz- és magánokirat hamisítás.
3494 Erdei Péter s. t. gyilkosság.
3480 Komlódi András tulajdon elleni kihágás.
3559 Kajcsa Juliánna gyilkosság.

TANUGY.

Beiratások az állami főreáliskolába.

A beiratásokat az 1899—1900. iskolai évre f. é. szept. hó 1., 2., 3-án d. e. 9—12 óráig tartjuk. A beiratást megelőzőleg aug. 30-án d. e. 10 órától és 31-én 8 órától kezdve lesznek a felvételi-, pótló-, javító- és magánvizsgálatok. Szeptember 1-én d. e. 8 órakor a Szt. László templomban lesz a róm. kath. tanulók Veni Sancteja. A javító és pótló érettségi vizsgálatot szept. hó 7-én fogjuk megtartani. A jelöltek érettségi bizonyítványukat aug. hó 30-ig küldjék be s a vizsgálat megkezdése előtt személyesen is jelentkezzenek. A vizsgálat írásbeli része szeptember 1., 2., 4., 5-én lesz. Nagyvárad, 1899. aug. 23. *Az igazgató.*

Beiratások a nőipariskolába. A nagyváradi és biharmegyei műszövészeti szakosztályal kibővített, háztartási tanfolyammal egybekötött nyilvános nőipariskolában a beiratások megkezdődtek. A város, a megye és a kamara által fenntartott ingyenes helyekre kérvényüket tisztességes szegénysorsuak f. hó 28-áig az igazgatósági irodába (Szt. László-tér) nyújtásuk be.

SZINHAZ.

Heti műsor.

Szerda: *A vereshaju*, Orley F. m. v.
Csütörtök: *A valeni nász*, Fenyvesi E. m. v.
Péntek: *Agglegények*, Fenyvesi E. m. v.
Szombat: *Bóissy boszorkány*.
d. u. *Jani és Juczi*.
Vasárnap: este: *A csikós*.

Az igazgatósághoz több oldalról érkezett tudakozódásokra értesítjük a közönséget, hogy az előadások péntektől (25-én) fogva 7 órakor kezdődnek.

Hűtlen.

Bracco 3 felvonásos rendkívül pikáns és rendkívül szellemes vigjátékának szellemi színporkáit nagy előkelő közönség élvezte tegnap este. A karzat közönsége csaknem teljesen hiányzott, de unta is volna magát, mert a darab nem bécsi bohózat s nem is nyári munka, hanem az olasz társadalmi vigjátékok tövéből van metszve.

És mivel a darab 2 oly kitűnő tehetség kezébe volt letéve, mint *Fenyvesi Emil* és *Horváth Paula*, az előadás nagy művelzetet nyújtott. *Fenyvesi Emil* Ricoardi Ginó szerepében egy hódításaira büszke világit ad, a ki végre is emberére ill. asszonyára akad s nevezetessé válik. A világitak elegáns, sima modorát, mozdulatait a legszebb plaszticitásban nyújtotta *Fenyvesi*, azt a bizonyos könnyed társalgási modort, mely a hallgatóság értelmét a legkevésbé sem fár. sztja s személyes változatosságával nem teszi unottá az előadást, hanem a figyelem megkötésével mindvégig érdekessé.

Horváth Paula Klára szerepében jeles partnere volt *Fenyvesi Emil*nek. Szerepét a darab pikáns részének minden kiélézése nélkül annyi finomsággal, elengáciával játszotta meg, amennyit még eddigi sok jó alakításában sem találunk. Valóságos parádés szerepe ez neki, melyben érvényesülhetett minden tudása és tehetsége. Brillians egy jelenete volt, a midőn férje Silvio

gróf (*Bihari*) kérdőre vonja Klárát, hogy ki a szeretője? A feleletet *Horváth Paula* úgy készíti elő, hogy lassan mintegy ígézet alatt tartva Silvio grófot, vonul feléje s borul a keblére. Tisztelői egy remek babérkoszorúval és legyezővel lepték meg.

Bihari Ákos Silvio gróf szerepében fejlődő tehetségéről tett tanúságot. A rendezés kifogástalan s a közönség mindvégig a legnagyobb figyelemmel hallgatta a mintaszerű előadást. (b. i.)

Az ördög pirulái színrehozatala foglalkoztatja az igazgatóságot s e végből már is mozgósítva van a műszaki személyzet jó része, mert a míg itthon serényen készülnek a műhelyekben, a főszabó és díszmester Kolozsvárra utaztak, hogy az itt használható díszlet és ruhatárt ide szállítsák.

REGÉNY-CSARNOK.

NEM HIÁBA.

Írta: *Neidegg*, fordította: *Szirtes*. 83

— Testvéries . . . barátságot! . . . semmi egyebet? . . . igazán?

— Valósággal. Róza nem jönne hozzám, ha térdén állva kérném is.

— Pompás fiu vagy, Leó!

— Sikerült kirándulás volt. A vidék csodaszép, nem emlékszem, hogy valaha szebb tájéket láttam volna, — szólt Egon ritka melegséggel ugyanazon nap este a társalgóndőz. — Csak azt kívánhatom kegyednek, Rodenau kisasszony, hogy hasonló örömet talált legyen délutáni kirándulásán, mint mi.

— Fájn sikerültek gróf ur; ellenben — szólt a grófnéhoz fordulva — Ganermannéknál bánatos hangulattal találkoztam.

— Mi történt?

— Dr. Canermann utjában Freiberg felé betért Kirnachba. Mondják, hogy igen rosszul néz ki és nagyon kedvetlen.

Meleg részvét szólt tekintetéből, fájdalmas vonás jelentkezett kifejezésteljes arcán és Leó, a ki jól megfigyelte őt, föllevenitettellekében a kérdést, vajjon nem alapos-e Róza gyanuja? nem gyötri-e Mari kisasszonyt szerencsétlen szerelem jötevője iránt? A gondolat igen bántotta őt. Hiába, nagyon kellemetlen érzés, ha az ember valakiben csalódik. Bosszan kodnitudott rajta, hogy ez a leány, a kit erősnek és fenkölt gondolkodásának tartott, érzelgős, mindennapiteremtés gyanánt bontakozott ki; hogy iskolásleány módjára le akarja játszani kis regényét és lehetetlen hajlamot táplál szívében.

— Rodenau kisasszony igen nagy érdeklődéssel viseltetik dr. Ganermann iránt? — jegyzé meg gunyosan.

— Igenis, gróf ur.

— Hogyan zavartathatja meg az ember kedvét egy bár érdemes, de egyuttal igen okatlan férfit iránt táplált részvétből, a ki meg-gondolatlan házasságával bizonyos értelemben maga tette a kötelet a nyakára?

— Igen szigoruan itél, gróf ur. Csak akkor legyen szabad valakit sajnálni, ha semmi részben sem oka szerencsétlenségének? Azt mondják, hogy sokkal nehezebb az a teher, melyet ön-maga szerzett az ember; az én részvétem tehát annyival is nagyobb.

— Tulságos háláérzet, kisasszony.

— Lehet-e a hálában tulságig menni, gróf ur?

— Különösen, ha annak tárgya oly igen kedves, — egészíté ki Leó maró gunyával.

A leánynak különben oly szelid szemei villámokat szórtak.

— Különösen ha tudja az ember, hogy az illető minden rokonérzelemre méltó — felelte a kisasszony határozottan és elfordult a gróftól.

(Folyt. köv.)

A Dreyfus-ügy tárgyalása.

Daczára annak, hogy tegnap hat tanut hallgattak ki, mégsem igen várható, hogy a Dreyfus-pör két hétnél hamarább véget érjen, sőt lehet, hogy még tovább is eltart. A hosszas tárgyalás oka a francia katonai bünvádi perrendtartásban rejlik, mely lényegesen elüt a nálunk divó akár polgári, akár katonai eljárástól.

Nálunk ugyanis a tanu csakis a hozzá intézett kérdésekre felel és így eleve ki van zárva, hogy a tanu másról beszéljen, mint a mi szigorúan a tárgyra vonatkozik. A francia katonai bíróság előtt a tanu először szabad előadást tart, melyet saját tetszése szerint elnyújthat, vagy rövidre szabhat és csak ennek az előadásnak bevégezte után intéznek hozzá kérdéseket.

E mellett az eljárás mellett, különösen ebben a perben, rémitő sok idő vész kárba, mert a terhelő tanuk, mind megannyi vádlók, a kik kölcsönösen egymásra hivatkoznak.

Jouast elnök eddig megengedte, hogy a tanuk beszéljenek a mit akarnak, ha egy-egy fél napot is vett igénybe; tegnap történt először, hogy a tanukat félbeszakította és felkérte őket, hogy tényeket és ne véleményt mondjanak el. Ez a változás onnan eredhet, hogy az eddigi tanuk mind feljebbvalók voltak, míg most olyanokra is került a sor, a kik rangban a tárgyalást vezető elnök-ezredes alatt vannak.

A sürgetés használt is valamelyest, de nem sokat, mert az elnök csak kérheti, hogy a tanuk a tárgyalásnál maradjanak, de őket erre rá nem szoríthatja.

Dreyfus maga levert és nem sok jót vár a revizionális tárgyalásból. Tegnap haragosan ki is fakadt a tanuk ellen, hogy mind összejátsszanak ellene és vádolgatnak bizonyíték nélkül.

A ma tartott tárgyalásról a következő távirati jelentéseket kaptuk:

A tárgyalás.

Rennes, aug. 22. A haditörvényszék mai ülésén *Labori* is megjelent és belépésekor nagy ovációban részesült.

6 óra 35 perczkor megnyitják az ülést és bekisérik *Dreyfust*, a ki meghatottan fog kezét *Labori*-val.

Mély esőndben föláll *Jouast* elnök és a bíróság tagjai nevében megbotránkozással szól arról a kvalifikálhatatlan tettről, a melynek *Labori* áldozatul esett.

— Örülünk — mondja az elnök, — hogy ennek a tettnek nem voltak súlyos következményei és hogy ön ma újra teljesítheti feladatát (Egyhangu helyeslés)

Labori meghatottan mond köszönetet az elnöknek, a bíróság tagjainak, kollégáinak és mindazoknak, a kik iránta való rokonszenvüket kifejezték. Azután ezt mondja:

— Inkább mint megfigyelő, sem mint résztvevő foglalom el újra a helyemet ezeken a tárgyalásokon, de kötelességemet, ha kevésbé aktív beavatkozással is, de nem kevesebb lelkiismeretességgel fogom teljesíteni.

Labori azzal végzi beszédét, hogy meg van róla győződve, hogy hála a vita terjedelmességének, az igazság ki fog derülni és az igazságosság diadalt fog ülni, megnyugtatóan a közvéleményt. Most joga van ezt remélnie és azt

hiszi, hogy azon a napon, a melyen az igazságszolgáltatás kimondja ítéletét, tiltakozásnak és rekriminációknak nem lesz helye.

— Meg kell gondolni — mondja végül — hogy emberi dolgokban a tévedésnek nagyobb szerepe van, mint a rosszakaratnak. (Helyeslés.)

A beszéd után *Labori* kimerülten ül vissza helyére.

Dreyfus fölemelkedett erre helyéről, odalépett *Labori*hoz és kezét szorított vele.

A tárgyalás további folyamán *Labori* Rollint erősen faggatta az iránt, hogy elvállalja a felelősséget ama jelentés fordításért, melyet a hadügyminiszteriumban 1897. november 31-én egy idegen állambeli attasénak tulajdonítanak?

Rollin kitérő választ ad.

Labori most *Mercier* tábornokot szólítja elő s kérdi, hogy mily jogon tartja magánál a fordítás másolatát s nála vannak-e a többi iratok is?

Mercier erre hallgatással válaszol.

Labori konstatálja, hogy e kényesebb kérdésben *Mercier*től nem tud választ kapni.

Ezután még több kisebb tanu kihallgatása következett *Dreyfus* ellen.

Guérin és társai.

Páris, aug. 22. *Millevoye* és *Gervaise* nacionalista képviselők engedelmet kértek *Waldeck-Rousseautól*, hogy *Guérin*-nél ki és bejárhasanak. Mikor a miniszterelnök kérésük teljesítését megtagadta, azzal a kéréssel álltak elő, hogy vizet és élelmiszereket juttathassanak a bezárkózott antiszemitáknak. *Waldeck-Rousseau* ezt a kérésüket sem akarta teljesíteni.

Páris, aug. 22. A *Chabrol-utczai* ház megrohanását ma éjjelre várják. A rendőrség felszólította *Chabrol-utcza* lakóit, hogy ma éjjelre maradjon bezárva.

Apróbb momentumok.

Rennes, aug. 22. *Labori* két gyanus külsejű dobozt kapott, amelyeket a tűzér-igazgatóságának adtak át megvizsgálás végett, ámbár nem hiszik, hogy valami veszedelmes dolog van bennük. Azok a rendőrfelügyelők, a kik *Labori* támadóját nyomozzák, azt hiszik, hogy a merénylőnek a merénylet napján sikerült *Rennes*be visszajönnie.

Bécs, aug. 22. (Saj tud. táv.) A *Neues Wiener Abendblatt* arról értesül, hogy százhatvan darab okirat, melyből *Dreyfus* ártatlansága, valamint *Henry* és *Eszterházy-Walsyn* bűnössége ki fog derülni, nemsokára közöltetni fog. Ezen iratokat már 1898. év februárjában közölni akarták, de mint korai dolog, a közlés akkor elmaradt.

Róma, augusztus 22. Egy magas állású olasz nő az olasz külügyminiszterhez sürgőnyt intézett, melyben ennek atyai szívéhez apellál és reméli, hogy *Dreyfust* meg fogja menteni.

TAVIRATOK.

A román király betegsége.

Bukarest, aug. 22. A hivatalos lap orvosi jelentést közöl, amely szerint a király állapota megnyugtató. A legutóbbi erős gyomorfájdalom következtében nagyon meggyöngült, de ereje lassankint visszatér. (Magy. Táv. Ir.)

A 14. §.

Bécs, aug. 22. A *Wiener Zeitung* a 14. §. alapján kibocsátott két császári rendeletet közöl. Az egyik a vagyon átruházási illetekekről szól, a másik az aktív állami hivataloszlók fizetését szabályozza 1899. szeptember 1-től december 31-ig. (M. T. I.)

Klobb ezredes meggyilkolása.

Páris, aug. 22. A mai lapok sajnálkozással irnak *Klobb* ezredes és *Meunier* hadnagy meggyilkolásáról. Némely lapok azt írják, hogy megbízhatóbb híreket kell bevárni, mert az eddigi jelentések csak benszülöttektől erednek, a kik tudvalevőleg nem nagyon őszinték. *Marchand* azt hiszi, hogy *Klobb* halála, sajnos, bizonyosra vehető, de rágalomnak tartja, hogy a gyilkosság *Poulet* századost terheli. *Klobb* még el sem érte *Poulet* expedícióját. (M. T. I.)

A pestis.

Páris, augusztus 22. A *Havas-ügy*-nökségnek jelentik *Oportóból*: Ma három pestises megbetegedést konstataáltak. Két ember meghalt pestisben. (M. T. I.)

Transzvál.

Fokváros, aug. 22. Afrikander körökben hire jár, hogy a transzváli kormány *Chamberlain*nek vegyes bizottság kiküldésére vonatkozó javaslatára ellenjavaslattal válaszolt, a mely szerint hajlandó az idegeneknek öt évi ott tartózkodás után teljes választójogot adni az elnökválasztásra nézve is és azonkívül nagyobb képviselést biztosítani a *Volksraad*ban. Ezt a rendelkezést visszaható erővel akarják fölrüházni. A többi vitás kérdés elintézésére választott bíróság kiküldését hozza javaslatba a kormány. (Magyar Táv. Ir.)

KÖZGAZDASÁG.

Parasztok sorsa.

Annak földerítése végett, vajjon parasztságunk vagyoni és erkölcsi tekintetben milyen helyzetben van az ország egyes részeiben, a Magyar Gazdaszövetség a következő felhívást intézte tagjaihoz.

Ismeretes lesz t. tagtárs ur előtt, hogy a legutolsó időkben ugy a gyakorlat, valamint a tudomány embereinél mindinkább gyökeret ver és erősül az a meggyőződés, a mely szerint a földbirtok középkori szervezetének megszüntetése, a jobbágyság felszabadítása, a tehermentesítés és mindaz, a mi vele jár, csak egyik része volt annak a nagy munkának, mely a törvényhozásokra a földbirtoknak a változott viszonyok közé való beillesztésénél várt. Azoknak a pozitív intézkedéseknek életbeléptetése, melyek hivatva lesznek a földbirtok és földbirtokosság jövőjét és szabadságát biztosítani — nagy részben még mindig hátra van. Pedig ezek sürgősségét joggal tagadni, ma már alig lehet. Az Európászerte és sajnos, nálunk is mutatkozó események, a földbirtokot sújtó depresszió, eladósulás, a nemzetre nézve annyira szükséges stabilitás hiánya, az agrár nép nyugalmát felduló forrongások, elég bizonyíték arra nézve, hogy előttünk még a nehéz teendők hosszú sorozata áll.

A megoldás módjainak kijelölésére első sorban a reális élet viszonyainak ismerete szükséges. Miután pedig a munkát legcélszerűbb alulról kezdeni, Szövetségünk folyó évi április hó 29-én tartott igazgató-választmányi ülésében elhatározta, hogy parasztságunk gazdasági és szociális helyzetének földterítésével kezdi meg ez irányban tevékenységét.

A leírásához lehetőleg tipikus parasztbirtok szemelendő ki, azaz olyan, a mely tükre a környék, vagy vármegye többi kisbirtokának. A hol lehetséges, feltüntetendő volna a nagyobb — egész telkes — vagy kis paraszthelyzete. Bármilyen, a dolgot megvilágító alapos megjegyzést szívesen fogadunk még akkor is, ha az tullepné a kérdőív keretét.

A vállalkozás fontosságát kiemelni alig szükséges. Ha sikerülne az egész országból legalább 30—40, gonddal és alaposan szerkesztett ilyen monografiát beszerezni, ezzel az utbaigazító adatoknak olyan kincsét gyűjtenők össze, a melyre bátran támaszkodhatnék a jövő politikusa és törvényhozója. Ha pedig ebben a munkában Szövetségünk tagjai aktív részt vesznek, meg fogják czáfolni azt az utóbb elég sűrűen hangoztatott állítást is, mintha semmit sem törődne a társadalmunk alapját alkotó osztályok sorsával. Pedig a mai viszonyok közt, a midőn a vezető-rétegek elleni támadások napirenden vannak, erre eléggé nagy súlyt helyezni nem lehet. A monografiákat szándékunk első sorban a Szövetség folyóiratában közzétenni, aztán füzetekben is kiadni.

Midőn ezen kezdeményezésünket becses figyelmébe melegen ajánlanánk, fölkérjük arra is, hogy a mennyiben e munkára bármi okból vállalkozni nem lenne hajlandó, méltóztassék arra olyan egyént megnyerni, a ki a feladatot lelkiismeretesen és szakértelemmel fogja megoldani.

Le leszünk kötelezve, ha ez irányban benünket értesíteni sziveskedik.

Kelt Budapesten, 1899. év június 22.

Bernát István, Gróf Károlyi Sándor,
a Szövetség ügyvivője. a Szövetség elnöke.

Ilyen dolgozatokat a Szövetség a hitel és egyéb szövetkezetek igazgatóitól is elfogad s megküldi nekik a kérdőíveket.

Nagyváradai hetivásár.

Vásári árjegyzék a nagyváradai piacon 1899. aug. hó 15-ik napján tartott vásárbán eladott természetű és élelmiszereknek.

Tiszta buza: 7.70—8.10. Kétszeres buza 6.—6.50. Rozs 5.60—5.90. Arpa 4.50—4.80. Zab 4.60—5.40. Tengeri: 4.90—5.10. Borsó 13.—. Lenese 14.—. Bab 5.80. Köleskása 10.50, Burgonya 1.60. 100 kiló lángliszt 15.—, zsemlyelisz 14.50, fehérkenyér liszt 13.80, barnakenyér liszt 12.50, széna fuvarral 1.80, szalma 50. Szalonna 53.—, 6 kiló zsup-szalma —08, 150 dkg alom-szalma —03. 1 köbm. búkkfa 3.20, tölgyfa 3.—, cserfa 3.30. 100 kiló marhahús 48.—. Öntött gyertya 46.—. Lámpaolaj 44.—. 1 liter ó-bor —50. Uj-bor —44. Pálinka —32, Szilva pálinka —85. Szesz 95.—. 1 mm. kőso 10.70. nyers fagyú 24.—. olvaszt. fagyú 32.—, szappan 25.—, mosott birka gyapju —.—, magyar gyapju —.—. Egy hektoliter ó-bor 34.—, uj bor 26.—, mész 1.10, kemény faszén 1.70, puha faszén 1.50, kendernag 14.—, köles —.—, repce —.—, dió 16.—, mogyoró —.—, aszalt szilva —.—. Egy kilogramm savanyú káposzta —.—, szalonna 60, sertéshús 52, juh-hús 32, veres hagyma 8, fog-hagyma 24, bors 1.—, paprika 1.20, barnakenyér 10. Egy liter kőolaj 20, 1 mm. búkköny —.—, 1 mm. luczernamag —.—, 1 mm. löhere —.—, 1 mm. burgondi —.—.

Forgalmi kimutatás 1899. évi aug. 15-ről. Tiszta buza körülbelül 2200 hltr, kétszeres buza 600 hltr, rozs 900 hltr, árpa 500 hlt, zab 400 hltr, tengeri 180 hltr, burgonya 900 hltr. Lásas jószágok: Hizott sertés mintegy 80 drb, félhizott 95, sovány 130, süldő 220, malac: 400, hizott marha 16, jármás ökör 380, fejős tehén 230, borju 200, bivaly 6, juh és kecske 38, ló 436.

Reich Jenő és Társa

Tőzsde jelentése.

— A »Tiszántul« eredeti távirata. —

Értéktőzsde.

Budapest, augusztus 22.

Az irányzat szilárd.

Osztrák hitel	—	—	—	—	—	829.—
Magyar hitel	—	—	—	—	—	469.—
Allamvasut	—	—	—	—	—	763.—
Rimamurányi	—	—	—	—	—	544.—
Magyar jelzálog	—	—	—	—	—	244.50
Salgótarjáni	—	—	—	—	—	331.—
Wagon-kölcsön	—	—	—	—	—	623.—
Villamosvasut	—	—	—	—	—	225.—
Magyar leszámítoló	—	—	—	—	—	353.25
Iparbank	—	—	—	—	—	104.25
Budapest közuti	—	—	—	—	—	404.50
Kereskedelmi	—	—	—	—	—	101.50
Délivasut	—	—	—	—	—	65.08

Bécs, augusztus 22.

Az irányzat szilárd.

Osztr. hitel	—	—	—	—	—	886.20
Magyar hitel	—	—	—	—	—	892.—
Allamvasut	—	—	—	—	—	850.1/2

Határidők.

Budapest, augusztus 22.

Készáru buzában az irányzat szilárd volt, és 15,000, mm. forgalom mellett az árak — krral magasabban jegyezettek.

Buza októberre	—	—	—	—	—	8.46
Buza áprilisra	—	—	—	—	—	8.74
Tengeri szept.	—	—	—	—	—	4.74
Uj tengeri	—	—	—	—	—	4.83
Rozs okt.	—	—	—	—	—	6.70
Zab okt.	—	—	—	—	—	5.26
Káposzta, repeze, aug.	—	—	—	—	—	12.10

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1899. augusztus 22-én

Magyar aranyjárdék 4%	—	—	—	—	—	118.30
Magyar koronajárdék	—	—	—	—	—	96.36
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4,30%	—	—	—	—	—	120.75
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2,10%	—	—	—	—	—	100.50
Magyar keletvasuti államkötvény 1876-ból	—	—	—	—	—	120.—
Magyar földtermentesítési kötvény 4%	—	—	—	—	—	145.50
Italmérsi jog megváltási kötvény	—	—	—	—	—	100.—
Horvát-szlavón földtermentesítési kötvény	—	—	—	—	—	96.—
Magyar nyerevény-sorsjegy-kölcsön	—	—	—	—	—	161.50
Tiszaszabályozás és szegedi sorsjegyek kölcsön	—	—	—	—	—	140.—
Osztrák járadék papírban	—	—	—	—	—	100.—
Osztrák járadék ezüstben	—	—	—	—	—	100.—
Osztrák járadék aranyban	—	—	—	—	—	118.—

sztrák korona járadék	—	—	—	—	—	99.75
Osztrák államsorsjegyek	—	—	—	—	—	185.50
Osztrák magyar bankrészvény	—	—	—	—	—	905.—
Magyar hitelbankrészvény	—	—	—	—	—	891.—
Osztrák hitelintézeti részvény	—	—	—	—	—	885.90
Párisi vista	—	—	—	—	—	349.50
20 frankos arany (Napoleond'or)	—	—	—	—	—	9.50
Németbirodalmi márka	—	—	—	—	—	58.92 1/2
London vista	—	—	—	—	—	120.75
20 márkás arany	—	—	—	—	—	11.76

Örley Flóra vendégföllépte.

NAGYVÁRADAI SZINKÖR.

Evadbérlet 111. szám. Kisbérlet 111. szám.
(Páratlan sz.) (Páratlan sz.)

Ma szerdán, augusztus hó 23-án,

a kolozsvári országos nemzeti színház személyzetével:

A VERESHAJU.

Eredeti népszimnű dalokkal és táncszel 3 felvonásban.
Irta: Lukácsy Sándor.

SZEMÉLYEK:

Özvegy Sajgóné	—	—	—	Laczkó Aranka
András) fiai	—	—	—	Tompa K.
Ferke)	—	—	—	Kassai K.
Boglár Agnes	—	—	—	L. Fái Szeréna.
Zsófi, leánya	—	—	—	Turchányi O.
Keszeg Mihály	—	—	—	Szentgyörgyi István
Bálint, fia	—	—	—	Bónis Lajos.
Koppancs Miska	—	—	—	Török Károly.
Szilaj Kata, unokája	—	—	—	Örley Flóra.
Veréb Jankó, árva fiu	—	—	—	Iványi A.
Szemes Borcsa, özvegy menyecske	—	—	—	Komlósi Emma.
Csinos Julesa	—	—	—	I. Vásárhelyi V.
Sári, szolgáló Ágnesnél	—	—	—	K. Arpási Kata.

Hely árak: Alsó páholy 4 forint, felső páholy 3 forint. Támlásszék I—VIII. sorig 1 forint. IX—XI sorig 80 krajczár. Zártszék I, II. és III. sor 60 krajczár. Első emelet. I. sor 50 krajczár, második sortól 40 krajczár földszinti állóhely 40 krajczár. Katona- és diákjegy a földszinten 30 krajczár. Közép karzat 30 krajczár. Oldal karzat 20 krajczár.

Egy szinlap ára a pénztárnál 10 krajczár.

Kezdeté fél 8, vége 10 óra után.

Holnap csütörtökön, augusztus 24-én

FENYVESI EMIL

— a budapesti Vigszínház tagjának —
második vendégfölléptével:

A valeni nász.

Szinmű 4 felvonásban.

A szerkesztést főtöltő:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Fényképészeti műterem áthelyezés!

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy

fényképészeti műtermemet

a főutczai Karaguly-házból
a régi reáliskola épületébe

(a Szent László templommal szemben)

helyeztem át, hol műtermemet a legkényesebb igényeknek is megfelelően egészen ujonnan rendeztem be s azon kellemes helyzetben vagyok, hogy **chromo, aquarell, platinotipió** képeket vizittől egész élelnagyságig művészi kivitelben állithatok elő.

Kocsival a műterem bejáratáig hajtható.

A n. é. közönség kegyes pártfogásáért esdve, maradtam alázatos szolgálja:

LOJANEK JNOS

fényképész.

VASUTI MENETREN D.

Érvényes 1899. évi május 1-től.

Kolozsvár—Nagyvárad—Budapest.						Budapest—Nagyvárad—Kolozsvár.						Püspök-Ladány—Debreczen—Érmihályfalva.					
	Gy. v.	Gy. v.	Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Gy. v.	Gy. v.	Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Gy. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	T. v.
Kolozsvár ind.	11 01	5 23	7 00	6 13	—	Budapest ind.	9 15	1 55	5 45	8 30	—	P.-Ladány ind.	5 25	1 24	4 06	2 29	6 05
B.-Hunyad >	12 20	6 40	8 37	7 55	—	Nagyvárad >	10 20	3 00	7 54	10 16	—	Debreczen >	6 46	3 —	5 22	3 56	8 20
Csucsá >	12 52	7 09	9 19	8 37	4 49	Szolnok >	11 19	3 56	9 27	11 31	—	Érmihályfalva érk.	7 29	4 01	6 35	4 58	9 47
Bucsa >	—	—	9 33	8 52	5 13	P.-Ladány >	12 55	5 28	11 53	2 00	5 00	Érmihályfalva—Debreczen—Püspök-Ladány.					
Brátka >	—	—	9 50	9 11	5 38	Báránd >	—	—	12 07	2 12	5 17		Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Gy. v.
Rév >	1 34	7 47	10 08	9 32	6 13	Sáp >	† 1 17	† 5 48	12 24	2 27	5 38	Érmihályfalva ind.	6 36	11 09	5 27	9 14	8 15
Élesd >	† 1 48	† 7 59	10 25	9 49	6 42	B.-Ujfalva >	1 33	6 03	12 46	2 47	6 04	Debreczen >	3 37	12 36	8 15	10 27	9 01
Mező-Telegd >	2 01	8 11	10 42	10 07	7 10	M.-Peterd >	—	—	1 00	3 00	6 21	P.-Ladány érk.	5 13	1 45	9 45	11 28	9 48
F.-Vásárhely >	—	—	11 01	10 27	7 38	M.-Keresztes >	—	—	1 14	3 12	6 37	Debreczen—Nagy-Léta—Vértés—Debreczen—Nagy-Léta					
Várad-Velenceze >	2 25	8 32	11 10	10 37	7 51	Bors >	—	—	1 28	3 25	6 56		V. v.	V. v.	V. v.	V. v.	V. v.
Nagyvárad érk.	2 31	8 38	11 17	10 44	8 —	Püspöki >	—	—	1 36	3 32	7 08	Debreczen i.	8 35	4 21	Nagy-Léta-	5 25	1 05
Nagyvárad ind.	2 38	8 43	11 32	11 04	2 22	Nagyvárad érk.	2 11	6 39	1 48	3 42	7 22	Sáránd >	9 28	5 06	Vértés ind.	—	—
Püspöki >	—	8 51	11 42	11 14	2 37	Nagyvárad ind.	2 18	6 46	2 06	3 58	12 20	H.-Bagos >	9 41	5 17	M.-Pályi >	5 47	1 30
Bors >	—	—	11 50	11 22	2 48	V.-Velenceze >	2 24	—	2 30	4 05	12 29	H.-Pályi >	10 05	5 41	H.-Pályi >	6 03	1 48
Mező-keresztes >	—	—	12 03	11 37	3 20	F.-Vásárhely >	—	—	2 41	4 16	12 44	M.-Pályi >	10 20	5 55	H.-Bagos >	6 18	2 05
Mező-Peterd >	—	—	12 15	11 50	3 38	M.-Telegd >	2 50	7 15	3 03	4 38	1 15	N.-Léta-	—	—	Sáránd >	6 40	2 29
B.-Ujfalva >	3 18	9 23	12 29	12 05	4 16	Élesd >	† 3 04	† 7 28	3 21	4 56	1 43	Vértés érk.	10 43	6 15	Debreczen é.	7 18	3 13
Sáp >	† 3 33	† 9 38	12 47	12 25	4 49	Rév >	3 26	7 50	3 45	5 20	2 21	Sáránd—Derecske, Derecske—Sáránd.					
Báránd >	—	—	1 01	12 41	5 13	Brátka >	—	—	4 06	5 43	2 57	Sáránd ind.	9 38	5 16	Derecske ind.	6 00	1 49
P.-Ladány >	4 03	10 06	1 34	1 19	5 31	Bucsa >	—	—	4 27	6 04	3 26	Derecske érk.	9 57	5 35	Sáránd érk.	6 20	2 06
Szolnok >	5 39	11 44	3 35	3 37	—	Csucsá >	4 16	8 37	4 53	6 31	4 00						
Nagy-Káta >	6 34	12 41	4 45	5 67	—	B.-Hunyad >	4 52	9 08	5 32	7 16	4 55						
Budapest érk.	7 50	01 50	6 20	7 10	—	Kolozsvár érk.	5 55	10 08	6 59	8 33	7 04						

Nagyvárad—Szeged.				Szeged—Nagyvárad.				Nagyvárad—Arad.				Arad—Nagyvárad.			
	Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.		Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.
Nagyvár ind.	10 20	4 30	7 00	Szeged ind.	3 40	10 25	6 40	Nagyvárad ind.	10 20	4 30	7 00	Arad ind.	5 10	11 20	9 37
Ósi >	10 30	4 41	7 16	L.-M.-Vásárhely >	4 38	11 05	7 50	Gyula >	12 21	6 44	10 01	Kurtics >	5 39	11 52	10 07
Less >	10 48	5 01	7 52	Oroszáza >	5 41	11 54	9 20	Békés-Csaba >	2 23	7 18	4 32	Kétegyháza >	6 14	12 31	10 54
Gyapju >	10 56	5 10	8 05	Csaba >	7 00	2 33	4 50	Kétegyháza >	2 54	7 45	5 03	Békés-Csaba >	6 47	2 33	4 50
Cséffa >	11 03	5 19	8 29	Gyula >	7 27	3 05	5 26	Kurtics >	3 28	8 21	5 38	Gyula >	7 27	3 05	5 26
Szalonta >	11 26	5 44	8 46	Sarkad >	7 47	3 27	5 56	Arad érk.	3 55	8 48	6 05	Nagyvárad érk.	9 32	5 30	8 33
Kötegyán >	11 46	† 6 05	9 15	Kötegyán >	† 7 57	3 39	6 10	Szombatság-Rogoz—Dobrest, Dobrest—Szombatság-Rogoz.							
Sarkad >	11 57	6 17	9 31	Szalonta >	8 23	4 10	6 47		Vegy. v.	Vegy. v.			Vegy. v.	Vegy. v.	
Gyula >	12 21	6 44	10 01	Cséffa >	8 42	4 34	7 18	Szombatság-Rogoz ind.	6 08	7 55	Dobrest ind.	4 22	6 36		
Csaba >	2 10	7 41	4 44	Gyapju >	—	4 42	7 29	Nánhegyesel >	† 6 34	† 8 21	Nánhegyesel >	† 4 32	† 6 46		
Oroszáza >	3 10	9 10	5 50	Less >	9 04	5 00	7 51	Dobrest érk.	6 44	8 31	Szombatság-Rogoz érk.	4 56	7 10		
H-M.-Vásárhely >	4 00	10 02	7 00	Osi >	9 21	5 19	8 16								
Szeged >	4 35	10 55	7 55	Nagyvárad érk.	9 32	5 30	8 31								

Nagyvárad—Belényes—Vaskóh.				Vaskóh—Belényes—Nagyvárad				Nagyvárad—Gyoma.				Gyoma—Nagyvárad.			
	V. v.	Sz. v.	V. v.		Sz. v.	Th. v. sz. sz.	V. v.		V. v.	Sz. v.	V. v.		Sz. v.	V. v.	V. v.
Nagyvárad ind.	3 50	2 40	—	Vaskóh ind.	4 30	2 —	—	Nagyvárad ind.	5 50	2 37	—	Gyoma ind.	3 40	2 30	—
V.-Velenceze >	4 05	2 51	—	Lunka-Rézbánya >	† 4 42	† 2 43	—	Ósi >	6 09	2 51	—	Déva-Ványa >	4 37	3 00	—
Félix-Fürdő >	4 32	3 13	—	Szudrics >	5 09	3 12	—	Uj-Palota >	6 24	3 05	—	Körös-Ladány >	5 13	4 12	—
Kardó >	4 50	3 27	—	Belényes >	5 37	3 52	—	Gyires >	6 41	3 17	—	Szeghalom >	5 40	4 23	—
Magyar-Gyepes >	5 50	4 17	—	Sonkolyos >	† 5 58	† 4 15	—	Körösözveg >	7 02	3 36	—	Vésztő >	6 12	5 02	—
Tasádfő >	6 07	4 31	—	Belényes-Ujlak >	6 10	† 4 27	—	Szakál >	7 39	4 05	—	Kót >	6 38	6 95	—
Drág-Cséke >	6 30	4 45	—	Borz >	† 6 19	† 4 37	—	Nagy-tóti >	7 55	4 21	—	Iráz >	6 52	6 26	—
Magyar-Cséke >	6 50	† 5 —	—	Sólyom >	6 35	4 58	—	Komádi >	8 25	4 32	—	Komádi >	7 10	7 59	—
Dusesd >	† 7 05	† 5 12	—	Gyanta >	6 56	† 5 19	—	Iráz >	8 42	4 49	—	Nagy-tóti >	7 22	7 15	—
Szombatság-Rogoz >	7 46	5 47	—	Hollód >	7 10	5 34	—	Kót >	9 19	5 14	—	Szakál >	7 48	7 42	—
Hollód >	7 58	5 58	—	Szombatság-Rogoz >	7 31	6 03	—	Vésztő >	9 44	5 32	—	Körösözveg >	8 11	8 19	—
Gyanta >	8 12	6 11	—	Dusesd >	† 7 55	† 6 34	—	Szeghalom >	10 34	6 13	—	Gyires >	8 33	8 33	—
Sólyom >	8 38	6 36	—	Magyar-Cséke >	† 8 07	† 6 49	—	Körös-Ladány >	11 —	6 31	—	Uj-Palota >	8 47	8 56	—
Borz >	† 8 53	† 6 50	—	Drág-Cséke >	8 26	7 17	—	Déva-Ványa >	12 03	7 21	—	Ósi >	9 03	9 19	—
Belényes-Ujlak >	9 05	7 01	—	Tasádfő >	8 40	† 7 33	—	Gyoma érk.	12 45	8 06	—	Nagyvárad érk.	9 20	9 34	—
Sonkolyos >	† 9 18	† 7 13	—	Magyar-Gyepes >	8 54	7 50	—	Nagyvárad—Érmihályfalva, Érmihályfalva—Nagyvárad.							
Belényes >	10 04	7 47	—	Kardó >	9 27	† 8 31	—		Vegy. v.	Sz. v.			Sz. v.	Vegy. v.	
Szudrics >	10 27	8 09	—	Félix-Fürdő >	9 40	† 8 45	—	Nagyvárad ind.	6 50	5 43	Érmihályfalva ind.	5 05	5 24		
Lunka-Rézbánya >	10 56	† 8 34	—	V.-Velenceze >	10 01	9 09	—	B.-Püspöki >	7 17	5 59	Érselind >	5 37	6 08		
Vaskóh érk.	11 12	8 49	—	Nagyvárad érk.	10 11	9 19	—	Bihar >	7 44	6 22	Székelyhid >	6 14	6 43		
Székelyhid—Margitta, Margitta—Székelyhid															
	V. v.	V. v.			V. v.	V. v.			V. v.	Sz. v.			Sz. v.	V. v.	
Székelyhid ind.	9 50	7 55	—	Margitta ind.	4 35	4 45	—	Gyapoly >	8 29	7 03	B.-Diószeg >	6 42	7 23		
Apátkeresztur >	10 46	8 41	—	Monos-Petri >	4 46	4 56	—	B.-Diószeg >	8 52	7 24	Gyapoly >	6 59	7 28		
V.-Ábrány >	11 03	8 55	—	V.-Ábrány >	4 57	5 08	—	Nagykágya >	9 07	7 38	Paptamási >	7 24	8 20		
Monos-Petri >	11 16	9 06	—	Apátkeresztur >	5 13	5 26	—	Székelyhid >	9 40	8 03	Bihar >	7 45	8 08		
Margitta érk.	11 28	9 16	—	Székelyhid érk. reg.	5 54	6 07	—	Érselind >	10 08	8 26	B.-Püspöki >	8 45	8 05		
								Fürdő-vonatok.							
	Sz. v.	Sz. v.	Szept. 15-ig		Sz. v.	Sz. v.	Szept. 15-ig		Sz. v.	Sz. v.	Szept. 15-ig		Sz. v.	Szept. 15-ig	Menetidj közutin
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
30	15	10	9 05 11 27	30	15	10	9 12 11 32	30	15	10	8 55 11 17	30	15	10	8 58 —
40	22	15	8 42 11 04	40	22	15	8 38 11 —	40	22	15	8 20 10 42	40	22	15	8 25 —
40	22	15	8 38 11 —	40	22	15	8 20 10 42	40	22	15	8 20 10 42	40	22	15	8 25 —
40	22	15	8 20 10 42	40	22	15	8 20 10 42	40	22	15	8 20 10 42	40	22	15	8 25 —

† A vonatok közlekedési ideje közép-európai idő szerint van kitüntetve. — A vastagabb számok este 6 órától reggeli 5 óra 59 perzig terjedő éjjeli időt jelentik. A *-gal jelzettek feltételes megálló helyek.